

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce:

D. T. P.

státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty
sídlem Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní Lhoty

zastoupený Mgr. et Mgr. Ing. Phan Kien Cuong, MBA., LL.D.
sídlem Václavské náměstí 21/831, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra ČR

sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2024, č. j. OAM-1088/VL-VL17-VL14-PS-2024, ve věci zajištění cizince,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se **nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce včasnou žalobou ze dne 6. 9. 2024, doručenou Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dne 9. 9. 2024, brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 8. 2024, č. j. OAM-1088/VL-VL17-VL14-PS-2024 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zajistil žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“), přičemž dobu trvání zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu stanovil do 5. 1. 2025.

II. Napadené rozhodnutí a skutečnosti, které mu předcházely

2. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že dne 13. 8. 2024 policejní hlídka vyzvala žalobce, aby prokázal svou totožnost. Žalobce předložil cestovní pas Vietnamské socialistické republiky, platné oprávnění k pobytu na území České republiky však nepředložil. Policie zjistila, že žalobce je veden v evidenci nežádoucích osob se záznamem nežádoucí od 26. 4. 2023 do 6. 8. 2024.
3. Za správního spisu se podává, že Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy rozhodnutím ze dne 1. 9. 2022, č. j. KRPA-196666-20/ČZ-2022-000022-SV, uložilo žalobci správní vyhoštění a stanovilo dobu, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie v délce jeden rok.
4. Rozhodnutím ze dne 15. 8. 2024, č. j. KRPE-74190-34/ČJ-2024-170022-SV, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje žalobce zajistilo za účelem správního vyhoštění a dobu zajištění stanovilo na 40 dnů ode dne 13. 8. 2024.
5. Žalobce dne 19. 8. 2024 požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 28. 8. 2024 žalobce k důvodům žádosti sdělil, že nechce do Vietnamu, chce v České republice zůstat a pracovat, aby mohl splácet dluh. Dalším důvodem pro žádost o mezinárodní ochranu je zrušení pobytu v České republice. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 28. 8. 2024 žalobce uvedl, že důvodem žádosti o mezinárodní ochranu je to, že se nechce do Vietnamu vrátit, protože chce v České republice pracovat a vydělávat peníze. Nemá zde žádný pobyt, jeho předchozí povolený pobyt byl zrušen. Důvod pro zrušení neví, byla to asi chyba zprostředkovatele, asi nedodal dostatek podkladů.
6. Napadeným rozhodnutím žalovaný žalobce zajistil v zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a stanovil dobu trvání zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu do 5. 1. 2025. Žalovaný uvedl, že žalobce pobývá v České republice od roku 2008. Dne 1. 9. 2022 policie vydala rozhodnutí o správním vyhoštění, žalobci byl udělen výjezdní příkaz a měl povinnost opustit území států Evropské unie, žalobce však veškeré jemu stanovené povinnosti nerespektoval. Svého nelegálního pobytu si byl žalobce vědom, ve správním řízení sdělil, že svou situaci ani nechtěl nijak řešit, chtěl vydělávat peníze. Žalobce opakovaně porušoval právní předpisy České republiky, a to jak pobytová pravidla, tak pravidla týkající se zaměstnávání cizinců v České republice. Žalobce vycestoval z vlasti legálně kvůli práci, vracet se do vlasti nechce, protože ve vlasti je práce málo placená a je tam zakázaný hazard, na kterém je závislý. Žalovaný měl za prokázané, že podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo motivované snahou žalobce zmařit nucený návrat do vlasti, protože žalobce v žádosti neuvedl žádné relevantní problémy. Vzhledem k tomu, že žalobce v minulosti opakovaně neplnil jemu uložené povinnosti, nerespektoval správní rozhodnutí, bylo třeba jej zajistit a taktéž nebylo možné přistoupit k zvláštním opatřením podle zákona

o azylu. Pokud by žalovaný žalobce nezajistil, žalobce by navázal na svůj nelegální pobyt, jak činil v minulosti. Z dosavadního jednání žalobce dovodil existenci zřejmého nebezpečí, že bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění a podání žádosti o mezinárodní ochranu bylo zapříčiněno snahou vyhnout se mu. Stejně tak nepovažoval žalovaný za účinné uplatnění zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu, neboť z dosavadního jednání žalobce je zřejmé, že by jeho propuštěním byl ohrožen průběh správního řízení ve věci mezinárodní ochrany a že nelze rozumně předpokládat, že by žalobce náhle změnil své jednání a respektoval zvláštní opatření, která by mu správní orgán uložil. Co se týče doby zajištění, zdůraznil žalovaný především, že nelze vyloučit nutnost posuzovat žádost žalobce o mezinárodní ochranu z hledisek naplnění podmínek § 12 - § 14b zákona o azylu. Žalovaný popsál, jakým způsobem dospěl k délce doby zajištění (90 + 15 + 30 + 5 dní).

III. Žaloba

7. Žalobce v žalobě namítal, že žalovaný nezjistil dostatečně skutkový stav, neopatřil potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Nezabýval se „žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany“ svědomitě a odpovědně a dospěl k nesprávným skutkovým a právním závěrům. Porušil § 3 odst. 3 a 4, § 31 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „s. ř.“). Žalobce následně učinil teoretický exkurz obsahových náležitostí správního rozhodnutí podle § 68 s. ř., judikatury týkající se limitů správního uvážení, bez konkrétních tvrzení vztahujících se k posuzované věci namítal, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
8. Závěrem navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Ve vyjádření k žalobě ze dne 17. 9. 2024 žalovaný uvedl, že se žalobou nesouhlasí, neboť se namítaných porušení zákonných ustanovení nedopustil a je přesvědčen o tom, že je z napadeného rozhodnutí jasně seznatelné, z jakých podkladů vycházel, jakým způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. Žalovaný též zdůvodnil, z jakých důvodů dospěl k domněnce, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit hrozící správní vyhoštění, že nebude plnit jemu zákonem uložené povinnosti a opětovně mařit výkon správních rozhodnutí.
10. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 46a odst. 8 zákona o azylu).
12. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 46a odst. 8 zákona o azylu, neboť žalobce nařízení jednání nenavrhl do pěti dnů ode dne podání žaloby a krajský soud neshledal, že by to bylo pro rozhodnutí věci nezbytné.
13. Krajský soud postupoval v souladu s požadavky rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 o předběžné otázce ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Z něho je nutno dovozovat, že správní soud je povinen při přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí

sám, bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem. V řízení o přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince se proto s ohledem na specifika institutu zajištění neuplatní pravidlo soudního přezkumu v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č. j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2022 Sb. NSS). Tyto závěry lze vztáhnout na rozhodnutí o zajištění podle § 46a odst. 1 písm. d) zákona o azylu.

14. Žaloba **není důvodná**.

15. Předem vlastního posouzení věci je třeba zdůraznit, že žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí zcela obecnými námitkami, bez jakékoli konkretizace a návaznosti na individuální okolnosti posuzované věci pouze obecně namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, nedostatečné zjištění skutkového stavu a nedostatky podkladů rozhodnutí. Z žaloby tak nebylo jasné, z jakých konkrétních důvodů týkajících se žalobce by měl krajský soud případně napadené rozhodnutí zrušit. Navíc žalobce uvedl, že se žalovaný dostatečně nezabýval „*žádostí žalobce o udělení mezinárodní ochrany*“. Vlastní žádost o mezinárodní ochranu však nebyla předmětem napadeného rozhodnutí a žalovaný bude o žádosti rozhodovat jiným rozhodnutím.
16. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může žalovaný „*v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se brozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*“.
17. Při posouzení podmínek zajištění podle citovaného ustanovení se neposuzuje důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Postačí pouze zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově. Skutečnost, že žadatel v žádosti podané v zařízení pro zajištění cizinců tvrdí okolnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány relevantními z hlediska mezinárodní ochrany, nevylučuje postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Rozhodnutí o zajištění nijak nepředjímá výsledek řízení o mezinárodní ochraně, ani jej nenahrazuje.
18. Důvodem, který ospravedlňuje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) o azylu, je obava, že se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snaží vyhnout realizaci správního vyhoštění (příp. extradici nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu). Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má tedy za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se správnímu vyhoštění (typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy). Aniž by tím byl jakkoliv předjímán výsledek řízení o mezinárodní ochraně, jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro řízení o správním vyhoštění a pro výkon případného rozhodnutí o vyhoštění, stane-li se vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (viz např. rozsudek č. j. 1 Azs 349/2016–48). Skutečnost, že účelem § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je „zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní

ochranu“ Nejvyšší správní soud potvrdil také např. v rozsudcích ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016–35, nebo ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017–31.

19. Krajský soud se s ohledem na skutkové okolnosti ztotožňuje s hodnocením žalovaného, že v posuzované věci existovaly oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově.
20. V posuzované věci je nesporné, že žalobce přicestoval do České republiky v roce 2008 legálně, následně však přišel o pobytové oprávnění a nesnažil se tuto skutečnost napravit. Byl si vědom, že pobývá na území České republiky bez pobytového oprávnění. Nerespektoval předchozí rozhodnutí o vyhoštění stejně jako již vydaný cestovní příkaz, skrýval se za účelem nelegálního pobytu v České republice. O mezinárodní ochranu požádal až poté, kdy byl umístěn do zařízení pro zajištění cizinců za účelem správního vyhoštění. Žalobce neuvedl žádný azylově relevantní důvod či objektivní okolnost, která mu bránila podat žádost o mezinárodní ochranu dříve.
21. Z jednání žalobce lze usuzovat na to, že podáním žádosti o mezinárodní ochranu usiloval o oddálení rozhodnutí o správním vyhoštění a jeho výkonu. Soud nemá v této věci jakékoliv pochybnosti o tom, že žalobcova žádost o mezinárodní ochranu byla účelová ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Závěry žalovaného krajský soud shledal přezkoumatelnými a krajský soud se s nimi ztotožnil.
22. Podle § 47 odst. 2 téhož zákona může žalovaný rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany. Mezi zvláštní opatření, jejichž uplatnění je třeba zvážit před vydáním rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení, patří povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit žalovanému ve stanovené době (§ 47 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud pouze zdůrazňuje, že podle citovaných zákonných ustanovení má před zajištěním cizince v zařízení pro zajištění cizinců přednost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu (uložení povinnosti cizinci zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným nebo povinnost osobně se hlásit ve stanovené době).
23. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 20/2016–38, volba některého ze zvláštních opatření namísto zajištění cizince je vázána na předpoklad, že cizinec bude se státními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření a že neexistuje důvodná obava, že se bude vyhýbat součinnosti v řízení o správním vyhoštění nebo případnému výkonu správního vyhoštění. Jinými slovy, je třeba zvážit, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo.
24. Žalovaný odůvodnil nemožnost uložení zvláštních opatření z důvodu jejich neúčinnosti především předchozím konkrétním jednáním žalobce (zejm. poukázal na to, že žalobce nedodržel opakovaně jím stanovené povinnosti, tedy nerespektoval rozhodnutí o vyhoštění, cestovní příkaz, ačkoli si byl vědom nelegálního pobytu, nesnažil se tuto situaci zhojit a dál porušoval právní předpisy), na základě kterého se lze oprávněně domnívat, že by v případě propuštění ze zajištění byl ohrožen průběh řízení o správním vyhoštění. U žalobce existuje důvodná obava, že by s žalovaným nespolečně pracoval v případě, že by mu

bylo uloženo některé ze zvláštních opatření, a že by tak bylo ohroženo zabezpečení jeho dostupnosti pro řízení o správním vyhoštění, příp. pro jeho následný výkon.

25. Vzhledem k dosavadnímu jednání žalobce existují oprávněné důvody se domnívat, že by v pobytovém středisku či při pobytu na jiné adrese, kterou žalobce ani neuvedl, nevyčkal do doby skončení řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, ale uchýlil se opět ke skrývání se před orgány veřejné moci a neoprávněnému pobytu (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018-32, bod 21, výše citovaný č. j. 6 Azs 22/2020-19, bod 25). Obavy z nespolupráce a neplnění zvláštních opatření žalobce nerozptýlil žádnými konkrétními argumenty. Žalovaný se s posouzením možnosti využití zvláštních opatření vypořádal stručně, ale přezkoumatelně, v rámci hodnocení vlastních důvodů zajištění. Takový postup nevyloučil ani Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018-32. Žalovaný hodnotil konkrétní individuální okolnosti týkající se žalobce, jeho pobytovou historii a nerespektování správních rozhodnutí a neplnění veřejnoprávních povinností. V posuzované věci nevyšly najevo další okolnosti (zejména okolnosti svědčící o účinnosti zvláštních opatření), které by žalovaný a krajský byli povinni zvážit. Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil pouze v obecné rovině, nijak nekonkretizoval, jaké skutečnosti měl žalovaný zohlednit v jeho prospěch. Ze správního spisu takové skutečnosti neplynou. Žalobce neuvedl ani žádné zvláštní okolnosti, které by vyvažovaly nedůvěru v žalobce plynoucí z jeho pobytové historie a protiprávního jednání.
26. Krajský soud neshledal pochybení ani při určení délky zajištění. Žalovaný na straně 4 a 5 napadeného rozhodnutí podrobně popsal, jak dospěl k době zajištění v délce 140 dní, jeho úvaha je racionální a přezkoumatelná, naplňuje požadavky na stanovení lhůty uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2024, č. j. 9 Azs 38/2024-50.
27. Krajský soud uzavírá, že žalovaný pro vydání napadeného rozhodnutí opatřil dostatečné podklady, úvahy žalovaného jsou logické a srozumitelné. Napadené rozhodnutí netrpí nepřezkoumatelností, jelikož z něj lze seznat, z jakých úvah vycházel, jaké skutečnosti vzal za rozhodné a obsahuje řádně popsané důvody rozhodnutí. To platí jak pro samotný závěr o nutnosti zajištění žalobce, tak nemožnosti aplikace zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu a v neposlední řadě také o úvahách stran stanovení lhůty zajištění žalobce.

VI. Závěr a náklady řízení

28. Krajský soud dospěl ze shora uvedených důvodů k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nedostatky, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět. Žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen,

který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Ostrava 19. září 2024

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně